

Dosarul nr. 2rac-4/2022
2-18110091-01-2rac-13012022

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași (A. Ucrainațeva)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, A. Malii, I. Dutca)

DECIZIE

29 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare, intervenient accesoriu Societatea Comercială „Strapit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la transmiterea bunurilor gajate și,

acțiunea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vigi” împotriva Băncii Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, intervenient accesoriu Societatea Comercială „Strapit” Societate cu Răspundere Limitată, în procedura de executare a planului de restructurare, cu privire la anularea măsurilor de asigurare și stingerea gajului/ipotecii, eliberarea acordului scris privind radierea gajului/ipotecii asupra bunurilor proprietate a Societății cu Răspundere Limitată „Vigi”,

împotriva deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 ianuarie 2018, BC „Banca Socială” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vigi”, intervenient accesoriu SRL „Strapit” cu privire la transmiterea bunurilor gajate.

În motivarea acțiunii a indicat că a semnat cu SRL „Strapit” contractele de credit nr. 391/2011 din 19.10.2011, în sumă de 2 000 000 de lei, cu scadența finală la data de 18.10.2016; nr. 116/2012 din 09.04.2012, în sumă de 2 950 000 de lei, cu scadența finală la 20.03.2019; și nr. 114/2014 din 14.05.2014, în sumă de 1 400 000 de lei, cu scadența finală la 14.05.2019.

A menționat că, rambursarea creditului a fost asigurată prin ipotecarea următoarelor bunuri imobile care aparțin debitorului gajist SRL „Vigi”:

1) teren agricol cu suprafața de 1,2151 ha cu nr. cadastral xxxx, construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 1483,8 m² cu nr. cadastral xxxx.01, amplasate în xxxx, extravilan, conform contractului de ipotecă nr. 792 din 19.10.2011, autentificat de către notarul Oleg Gladîș cu nr. 69404 din 19.10.2011 și înregistrat la OCT Călărași cu nr. 2501/11/12165 din 24.10.2011, cu Acordurile adiționale ulterioare. Valoarea de gaj stabilită de comun acord de către părți constituie suma 476 000 de lei.

2) teren agricol cu suprafața de 1,2712 ha cu nr. cadastral xxxx, construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 1522,3 m² cu nr. cadastral xxxx, amplasate în xxxx, extravilan, conform contractului de ipotecă nr. 793 din 19.10.2011, autentificat de către notarul Oleg Gladîș cu nr. 69403 din 19.10.2011 și înregistrat la OCT Călărași cu nr. 2501/11/12166 din 24.10.2011, cu Acordurile adiționale ulterioare. Valoarea de gaj a bunurilor ipotecate stabilită de comun acord de către părți constituie suma de 487 600 de lei.

3) teren agricol cu suprafața de 24,1818 ha cu nr. cadastral xxxx amplasat în xxxx, extravilan, conform contractului de ipotecă nr. 794 din 19.10.2011, autentificat de către notarul Oleg Gladîș cu nr. 69405 din 19.10.2011 și înregistrat la OCT Călărași cu nr. 2501/11/12167 din 24.10.2011, cu Acordurile adiționale ulterioare. Valoarea de gaj a bunului ipotecat stabilită de comun acord de către părți constituie suma de 300 800 de lei.

4) teren agricol cu suprafața de 0,7865 ha cu nr. cadastral xxxx, construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 339,6 m² cu nr. cadastral xxxx.01 și construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 900,0 m² cu nr. cadastral xxxx, amplasate în xxxx, extravilan, conform contractului de ipotecă nr. 267 din 26.04.2012, autentificat de către notarul Maslova Galina cu nr. 869 din 26.04.2012 și înregistrat la OCT Călărași cu nr. 2501/12/6081 din 08.05.2012, cu Acordul adițional ulterior. Valoarea de gaj a bunurilor ipotecate stabilită de comun acord de către părți constituie suma de 466 300 de lei.

A notat că, deoarece pârâții nu și-au îndeplinit în termen obligațiile contractuale și nu au respectat graficele de achitare a datoriei conform contractelor de credit sus menționate, BC „Banca Socială” SA, prin notificările nr. 2530-986/420 din 08.02.2016, expediate în adresa pârâților, a informat despre obligația de a achita suma restantă, iar apoi prin preavizele nr. 2530-1741/3285, nr. 2530-1740/3286, nr. 2530-1739/3287 și nr. 2530-1738/3288 din 20.12.2016, i-au informat despre intenția de exercitare a dreptului de ipotecă.

La 21 decembrie 2016, a expediat preavizele către OCT Călărași pentru a fi efectuate înregistrările corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile.

Atât notificările, cât și preavizele, au fost recepționate de către debitori și cu toate că acestea prevedeau posibilitatea soluționării litigiului pe cale amiabilă și achitarea datoriilor în termenii stabiliți, acestea au rămas nesoluționate în termenul acordat, ceea ce presupune că dreptul de creanță al Băncii continua să fie lezat.

La 19 decembrie 2017, datoria totală a SRL „Strapit” față de bancă constituia 6 924 722 de lei rezultată din: contractul de credit nr. 391/2011 din 19.10.2011 în sumă totală de 1 685 645 de lei, dinte care 1 227 000 de lei credit, 458 534 de lei dobânda calculată și neachitată, 111 lei penalitate; contractul de credit nr. 116/2012

din 09.04.2012 în sumă totală de 3 469 107 de lei, dintre care 2 646 000 de lei credit, 819 441 de lei dobânda calculată și neachitată, 3 666 de lei penalitate; contractul de credit nr. 114/2014 din 14.05.2014 în sumă totală de 1 769 970 de lei, dintre care 1 400 000 de lei credit, 366 047 de lei dobânda calculată și neachitată și 3 923 de lei penalitate.

A solicitat transmiterea silită în posesia sa a bunurilor imobile gajate care aparțin cu titlu de proprietate SRL „Vigi”, pentru ulterioara înstrăinare a acestora, în scopul stingerii datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 8 635,50 de lei.

În cadrul examinării cauzei, SRL „Vigi” a depus acțiune reconvențională împotriva BC „Banca Sociale” SA, în proces de lichidare, intervenient accesoriu SC „Strapit” SRL cu privire la anularea măsurilor de asigurare cu stingerea gajului/ipotecii și eliberarea acordului scris privind radierea gajului/ipotecii asupra bunurilor proprietate a SRL „Vigi”.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, în perioada anilor 2002-2014 a contractat mai multe credite de la BC „Banca Socială” SA în sumă totală de 330 000 de dolari SUA și 3 600 000 de lei.

SC „Strapit” SRL în perioada anilor 2008-2014 de asemenea a contractat de la BC „Banca Socială” SA credite în sumă de 11 980 000 de lei.

În vederea garantării rambursării creditelor acordate, achitării dobânzii bancare și altor plăți aferente creditelor, SRL „Vigi” și SC „Strapit” SRL au grevat cu gaj/ipotecă un șir de bunuri imobile și mobile, contractele de gaj/ipotecă modificându-se pe parcurs prin acorduri adiționale, garanțiile menținându-se permanent pentru toate creditele acordate ulterior.

Ultima modificare a contractelor de gaj/ipotecă a fost efectuată prin acordurile adiționale din 06 iunie 2014.

A remarcat că, valoarea de gaj a bunurilor gajate/ipotecate de către SRL „Vigi” constituie suma de 1 874 800 de lei, iar valoarea de gaj a bunurilor gajate/ipotecate de către SC „Strapit” SRL constituie suma de 22 156 839 de lei.

A susținut că, situația la momentul grevării cu gaj/ipotecă a bunurilor corespundea intereselor ambelor părți, SRL „Vigi” fiind client fidel al Băncii și preconiza continuarea relațiilor de creditare, însă în anul 2015 BC „Banca Socială” SA a intrat în proces de lichidare, fiindu-i retrasă licența de activitate, fapt ce a impus reclamanta să întreprindă măsuri legale pentru a lichida datoriile și a-și onora toate obligațiile aferente creditelor.

La data de 28 septembrie 2015 SRL „Vigi” nu avea datorii față de pârâtă, fapt confirmat prin certificatul BC „Banca Socială” SA nr. 1600/531 din 20 martie 2018, iar datoria SC „Strapit” SRL este apreciată de către BC „Banca Socială” SA în sumă totală de 6 924 722 de lei.

Garanțiile reale oferite de către SC „Strapit” SRL prin valoarea de gaj a bunurilor proprii gajate/ipotecate depășesc suma datoriei de 3,2 ori. Asemenea garanții sunt în exces și menținerea gajului/ipotecii asupra bunurilor aflate în proprietatea SRL „Vigi” cu valoarea de gaj în sumă de 1 874 800 de lei nu este nici necesară și nici legală, cauzându-se astfel un prejudiciu considerabil întreprinderii, aceasta fiind în imposibilitate de a-și exercita dreptul de proprietate conform legii.

A indicat că, pentru a soluționa problema și a stinge gajul/ipoteca aplicate excesiv s-au dus discuții permanente cu angajații băncii pârâte, solicitând BC „Banca Socială” SA a revedea conținutul contractelor, pentru a găsi o soluție ca

SRL „Vigi” să poată folosi efectiv bunurile sale, inclusiv prin accesarea altor surse de finanțare de la alte Bănci, însă tratativele nu s-au soldat cu succes, BC „Banca Socială” SA înaintând acțiune în instanța de judecată cu solicitarea de transmitere a bunurilor gajate.

La 11 mai 2018, s-a adresat băncii cu cerere de stingere a gajului și eliberarea acordului scris de a radia gajul/ipoteca din Registrul garanțiilor și Registrul bunurilor imobile.

Prin răspunsul nr. 2530-363/945 din 28 mai 2018 pârâta a refuzat să stingă gajul/ipoteca asupra bunurilor ce aparțin SRL „Vigi” și să elibereze acordul scris pentru radierea gajului/ipotecii din Registre, menționând că se află sub controlul riguros al Băncii Naționale a Moldovei, care nu permite stingerea gajului/ipotecii și radierea lor din Registre, fapt ce impune atragerea în proces a Băncii Naționale a Moldovei în calitate de intervenient accesoriu din partea BC „Banca Socială” SA, deoarece admiterea sau respingerea acțiunii inițiale sau a acțiunii reconvenționale va aduce atingere drepturilor și intereselor legale ale acesteia.

Consideră că, acțiunile BC „Banca Socială” SA sunt ilegale, deoarece „Vigi” SRL și-a executat obligațiile sale conform contractelor de credit și nu are datorii față de BC „Banca Socială” SA, iar SC „Strapit” a acordat suficiente garanții, dincolo de limita convenită.

A solicitat obligarea BC „Banca Socială” SA să accepte anularea măsurilor de asigurare cu stingerea gajului/ipotecii și să elibereze acordul scris de a radia gajul/ipoteca asupra bunurilor proprietate a SRL „Vigi” și compensarea cheltuielilor de judecată suportate la depunerea acțiunii în instanța de judecată cu titlu de taxă de stat în sumă de 1 080 de lei.

Prin încheierea din 25 iunie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Banca Națională a Moldovei (f.d. 154, vol. I).

Prin hotărârea din 03 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, acțiunea depusă de BC „Banca Socială” SA a fost admisă integral, fiind dispusă transmiterea silită în posesia BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a următoarelor bunuri imobile: - teren agricol cu suprafața de 1,2151 ha, cu nr. cadastral: xxxx, - construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 1483, 8 m² cu nr. cadastral xxxx, situat în xxxx, ce aparține cu drept de proprietate SRL „Vigi”, cod fiscal xxxx; - teren agricol cu suprafața de 1,2712 ha, cu nr. cadastral xxxx, - construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 1522,3 m² cu numărul cadastral xxxx.01, situat în xxxx, ce aparține cu drept de proprietate SRL „Vigi”; - teren agricol cu suprafața de 24,1818 ha, cu nr. cadastral xxxx, situat în xxxx, ce aparține cu drept de proprietate SRL „Vigi”; - teren agricol cu suprafața de 0,7865 ha, cu nr. cadastral xxxx, - construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 339,6 m² cu numărul cadastral xxxx.01 și construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 900,0 m² cu nr. cadastral xxxx. situat în xxxx, ce aparține cu drept de proprietate SRL „Vigi”.

S-a încasat de la SRL „Vigi” taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 8 635, 50 de lei, iar acțiunea reconvențională depusă de SRL „Vigi” SRL împotriva BC „Banca Socială” SA a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare.

A fost casată hotărârea din 03 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, și s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare, intervenient accesoriu SC „Strapit” SRL în procedura de executare a planului de restructurare, privind transmiterea bunurilor gajate.

A fost admisă parțial acțiunea reconvențională depusă de SRL „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare, împotriva BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, intervenient accesoriu SC „Strapit” SRL în procedura de executare a planului de restructurare, și s-au anulat măsurile de asigurare, cu stingerea gajului/ipotecii aplicate asupra bunurilor proprietate SRL „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare, în rest, acțiunea reconvențională s-a respins (f.d. 209-223, vol. II).

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a considerat că, criticele invocate în cererea de apel sunt întemeiate, hotărârea instanței de fond urmând a fi casată or, s-a constatat cu certitudine că, atât SRL „Strapit” cât și SRL „Vigi” sunt în proceduri de restructurare, prin urmare pretențiile formulate de către BC „Banca Socială” SA împotriva SRL „Vigi” privind transmiterea bunurilor sunt neîntemeiate or, în prezent nu au survenit împrejurările pentru creditorul ipotecar prin care ar putea cere realizarea dreptului împotriva debitorului ipotecar SRL „Vigi”, obligația garantată fiind eșalonată conform programului de plăți în procedura SRL „Vigi”, votat de către adunarea creditorilor și confirmat de instanța de insolabilitate prin hotărârea din 25 ianuarie 2021.

A fost reținut faptul că, potrivit planului aprobat, votat și confirmat în procedura inițiată față de SRL „Vigi”, au fost prevăzute măsuri speciale de valorificare a bunurilor SRL „Vigi” ipotecate în favoarea BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare, în vederea stingerii datoriilor garantate ale SRL „Strapit”.

A conchis că, pentru creditorul intimat nu au survenit împrejurările de a cere realizarea dreptului împotriva fidejursorului or, obligația garantată a fost eșalonată conform programului de plăți anexat la planul procedurii de restructurare.

Cât privește acțiunea reconvențională, instanța de apel a constatat că, ambele întreprinderi SRL „Vigi” și SRL „Strapit” sunt în procedura de restructurare, programul de plăți fiind confirmat de instanța de insolabilitate, în prezent nu au survenit pentru creditorul ipotecar împrejurările de a-și realiza dreptul său împotriva SRL „Vigi”, iar reieșind din prevederile art. 75, cât și art. 184 din Legea insolabilității, măsurile de asigurare aplicate de instanțele de judecată sau de organele abilitate în acest sens se anulează și se aplică în exclusivitate doar de instanța care a intentat procedura de insolabilitate.

Astfel, instanța de apel a considerat că, acțiunea reconvențională este întemeiată în partea ce ține de anularea măsurilor de asigurare, cu stingerea gajului/ipotecii aplicate asupra bunurilor proprietate SRL „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare.

La 15 decembrie 2021, BC „Banca Socială” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 1-4, vol. III).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel invocând că, instanța ierarhic inferioară a încălcat și a aplicat eronat normele de drept material, nu a aplicat corespunzător legea, aplicând o lege care nu trebuia să

fie aplicată, a interpretat în mod arbitrar legea, apreciind superficial probele. Astfel, erorile comise și omisiunile instanței de apel au dus la încălcarea drepturilor creditorului BC „Banca Socială” S.A., în proces de lichidare, prevederi reflectate în art. 432 alin. (2) și (4) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă.

În opinia recurentului, instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 208 și 222 alin. (3) din Legea insolvenței nr. 149 din 26 iunie 2012 or, acestea nu sunt relevante la examinarea prezentei cauze.

În acest context a notat ca fiind importante prevederile art. 140 alin. (5) din Legea insolvenței nr. 149 din 26 iunie 2012, care prevăd că creanțele neajunse la scadență se consideră scadente din momentul intentării procesului de insolvență.

La caz, intentarea procedurii de insolvență a avut loc la 25 aprilie 2019, anume la această dată au devenit scadente toate contractele de credit beneficiate de SC „Strapit” SRL de la BC „Banca Socială” SA. Ulterior acestei date, conform hotărârii de intentare a procedurii de insolvență nu mai pot fi calculate careva plăți suplimentare. Astfel, în procesul de insolvență creanțele BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, au fost validate în Tabelul creanțelor SC „Strapit” SRL la data de 22 mai 2019, fiind consemnate de către judecător.

A notat că, tabelul de creanțe servește drept probă ce demonstrează existența sumelor datorate de SC „Strapit” SRL și nicidecum Planul de restructurare nu are forța de a scuti sau a elibera de obligațiuni debitorul gajist SRL „Vigi”, ipoteca acestuia fiind garanție suplimentară, indiferent de celelalte garanții de asigurare a rambursării datoriilor.

De asemenea a indicat că, validarea creanței BC „Banca Socială” SA devenită certă și exigibilă, denotă necesitatea și obligativitatea părților contractante de a-și onora obligațiunile, iar obligația debitorului-ipotecar este în primul rând de a stinge în termeni proximi și în condiții optimale datoria față de creditor.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Decizia din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților la proces la 01 octombrie 2021 (f.d. 224, vol. II), însă confirmarea recepționării de către recurent nu este anexată la materialele cauzei. Totodată, recurentul a menționat în cererea de recurs că a făcut cunoștință cu decizia integrală a instanței de apel la 18 octombrie 2021, astfel, recursul depus la 15 decembrie 2021 este în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 17 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f.d. 9, vol. III).

La 28 ianuarie 2022 (prin intermediul poștei electronice), SRL „Vigi” a depus referință pe marginea recursului, solicitând respingerea acestuia ca fiind inadmisibil și menținerea deciziei instanței de apel (f.d. 15-23, vol. III). Ulterior, la data de 24 mai 2022 a fost depusă referință suplimentară (f.d. 72-75). SRL „Vigi” a completat că, motivele de fapt și de drept invocate în cererea de recurs înaintată de către BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, sunt nefondate și nu sunt relevante la caz, motiv din care cererea de recurs este inadmisibilă.

La 28 ianuarie 2022 (prin intermediul oficiului poștal), SC „Strapit” SRL a depus referință pe marginea recursului, solicitând respingerea acestuia ca fiind inadmisibil și menținerea deciziei instanței de apel (f.d. 31-37, vol. III).

Prin încheierea din 20 aprilie 2022 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet din 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând hotărârea contestată în raport cu argumentele invocate în recurs, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, întemeiat și care urmează a fi admis, și să fie casată decizia contestată cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării cauzei s-a stabilit că, prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.63 din 16.10.2015, BC „Banca Socială” SA i-a fost retrasă licența de desfășurare a activității financiare și a fost inițiată procedura de lichidare silită.

La 10 ianuarie 2018, BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vigi”, intervenient accesoriu SRL „Strapit” cu privire la transmiterea bunurilor gajate.

Totodată, în cadrul examinării cauzei, SRL „Vigi” a depus acțiune reconvențională împotriva BC „Banca Sociale” SA, în proces de lichidare, intervenient accesoriu SC „Strapit” SRL cu privire la anularea măsurilor de asigurare cu stingerea gajului/ipotecii și eliberarea acordului scris privind radierea gajului/ipotecii asupra bunurilor proprietate a SRL „Vigi”.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, Judecătoria Strășeni, sediul Călărași prin hotărârea din 03 iulie 2020, a admis acțiunea depusă de BC „Banca Socială” SA, fiind dispusă transmiterea silită în posesia BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a următoarelor bunuri imobile: - teren agricol cu suprafața de 1,2151 ha, cu nr. cadastral: xxxx, - construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 1483, 8 m² cu nr. cadastral xxxx, situat în xxxx, ce aparține cu drept

de proprietate SRL „Vigi”, cod fiscal xxxx; - teren agricol cu suprafața de 1,2712 ha, cu nr. cadastral xxxx, - construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 1522,3 m² cu numărul cadastral xxxx.01, situat în xxxx, ce aparține cu drept de proprietate SRL „Vigi”; - teren agricol cu suprafața de 24,1818 ha, cu nr. cadastral xxxx, situat în xxxx, ce aparține cu drept de proprietate SRL „Vigi”; - teren agricol cu suprafața de 0,7865 ha, cu nr. cadastral xxxx, - construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 339,6 m² cu nr. cadastral xxxx și construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 900,0 m² cu nr. cadastral xxxx situat în xxxx, ce aparține cu drept de proprietate SRL „Vigi”.

S-a încasat de la SRL „Vigi” taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 8 635,50 de lei, iar acțiunea reconvențională depusă de SRL „Vigi” SRL împotriva BC „Banca Socială” SA a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare.

A fost casată hotărârea din 03 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, și s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare, intervenient accesoriu SC „Strapit” SRL în procedura de executare a planului de restructurare, privind transmiterea bunurilor gajate.

A fost admisă parțial acțiunea reconvențională depusă de SRL „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare, împotriva BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, intervenient accesoriu SC „Strapit” SRL în procedura de executare a planului de restructurare, și s-au anulat măsurile de asigurare, cu stingerea gajului/ipotecii aplicate asupra bunurilor proprietate SRL „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare, în rest, acțiunea reconvențională s-a respins (f.d. 209-223, vol. II).

Verificând legalitatea deciziei instanței de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, sub acest aspect, decizia instanței de apel este neîntemeiată, iar concluziile instanței sunt bazate pe interpretarea eronată a normelor legale, precum și reies din aprecierea arbitrară a probelor.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În temeiul art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, iar conform art. 130 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe

cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

În baza art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Așadar, Colegiul reține că, între BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, și SRL „Strapit” a fost încheiat contractul de credit nr. 391/2011 din 19 octombrie 2011, în sumă de 2 000 000 de lei, cu scadența finală la data de 18 octombrie 2016.

În scopul asigurării returnării creditului, între BC „Banca Socială” și SRL „Vigi” în calitate de debitor ipotecar, la 19 octombrie 2011 au fost încheiate următoarele contracte: contractul de ipotecă nr. 794, prin care s-a instituit ipoteca în favoarea BC „Banca Socială” SA asupra bunurilor SRL „Vigi”, teren agricol cu suprafața de 24,1818 ha, cu nr. cadastral xxxx amplasat în xxxx, extravilan, conform contractului de ipotecă nr. 794 din 19 octombrie 2011, autentificat de către notarul Oleg Gladîș cu nr. 69405 din 19 octombrie 2011 și înregistrat la OCT Călărași cu nr. 2501/11/12167 din 24 octombrie 2011, cu acordurile adiționale ulterioare. Valoarea de gaj a bunului ipotecat stabilită de comun acord de către părți constituie suma de 300 800 de lei; contractul de ipotecă nr. 793 prin care s-a instituit ipoteca asupra bunurilor SRL „Vigi”, teren agricol cu suprafața de 1,2712 ha cu nr. cadastral xxxx, construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 1522,3 m² cu nr. cadastral xxxx, amplasate în xxxx, extravilan, conform contractului de ipotecă nr. 793 din 19.10.2011, autentificat de către notarul Oleg Gladîș cu nr. 69403 din 19.10.2011 și înregistrat la OCT Călărași cu nr. 2501/11/12166 din 24.10.2011, cu acordurile adiționale ulterioare. Valoarea de gaj a bunurilor ipotecate stabilită de comun acord de către părți constituie suma de 487 600 de lei; contractul de ipotecă nr. 792 prin care s-a instituit ipoteca asupra bunurilor SRL „Vigi”, teren agricol cu suprafața de 1,2151 ha cu nr. cadastral xxxx, construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 1483,8 m² cu nr. cadastral xxxx.01, amplasate în xxxx, extravilan, conform contractului de ipotecă nr. 792 din 19.10.2011, autentificat de către notarul Oleg Gladîș cu nr. 69404 din 19.10.2011 și înregistrat la OCT Călărași cu nr. 2501/11/12165 din 24.10.2011, cu acordurile adiționale ulterioare. Valoarea de gaj stabilită de comun acord de către părți constituie suma 476 000 de lei.

La 09 aprilie 2012, între BC „Banca Socială” și SRL „Strapit” a fost încheiat contractul de credit nr. 116/2012 din 09 aprilie 2012, în sumă de 2 950 000 de lei, cu scadența finală la 20 martie 2019.

În scopul asigurării returnării creditului menționat, cu toate dobânzile aferente, între BC „Banca Socială” și SRL „Vigi” la 26 aprilie 2012 a fost încheiat contractul de ipotecă nr. 267, prin care s-a instituit ipoteca asupra bunului ce aparține SRL „Vigi”, teren agricol cu suprafața de 0,7865 ha cu nr. cadastral xxxx, construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 339,6 m² cu nr. cadastral xxxx.01 și construcție agricolă, agroindustrială cu suprafața de 900 m² cu nr.

cadastral xxxx.02, amplasate în xxxx, extravilan, conform contractului de ipotecă nr. 267 din 26 aprilie 2012, autentificat de către notarul Maslova Galina cu nr. 869 din 26 aprilie 2012 și înregistrat la OCT Călărași cu nr. 2501/12/6081 din 08 mai 2012, cu acordul adițional ulterior. Valoarea de gaj a bunurilor ipotecate stabilită de comun acord de către părți constituie suma de 466 300 de lei.

La 14 mai 2014, între SRL „Strapit” și BC „Banca Socială” SA a fost încheiat contractul de credit nr. 114/2014, prin care debitorului i s-a acordat un credit în valoare de 1 400 000 de lei, cu scadența finală la 14 mai 2019.

Având în vedere că SRL „Strapit” nu și-a onorat obligațiunile de restituire a creditelor, astfel conform calculului suma datoriei față de BC „Banca Socială” SA în baza contractului de credit nr. 391/2011 din 19.10.2011 la data de 19.12.2017 constituia, cu titlu de credit suma de 1 400 000 de lei, dobândă 366 047 de lei și penalitate în mărime de 10 079 de lei (f.d. 42-43, vol. I).

În baza contractului de credit nr. 116/2012 din 09.04.2012 la data de 19.12.2017 datoria constituia, cu titlu de credit suma de 1 227 000 de lei, dobândă 458 534 de lei și penalitate în mărime de 764 de lei.

În baza contractului de credit nr. 114/2014 din 14.05.2014 la data de 19.12.2017 datoria constituia, cu titlu de credit suma de 2 646 000 de lei, dobândă 819 441 de lei și penalitate în mărime de 19 719 de lei.

Prin notificarea din 08.02.2016 lichidatorul BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a informat debitorul SRL „Strapit” despre datoriile existente și a solicitat achitarea acestora în termen de 15 zile din momentul recepționării notificării.

De asemenea, prin notificarea nr. 2530-985/719 din 08.02.2016, lichidatorul BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a informat SRL „Strapit” și debitorul gajist SRL „Vigi” despre intenția de a intra în posesia bunurilor gajate ca urmare a încălcării de către SRL „Strapit” a termenelor de rambursare a creditelor și plăților aferente stabilite prin contractele de acordare a creditului.

Prin notificările din 08.02.2016, invocând neexecutarea obligațiilor asumate, BC „Banca Socială” a informat SRL „Strapit” despre obligația de a achita suma restantă, iar ulterior prin preavizele nr. 2530-1741/3285, nr. 2530-1740/3286, nr. 2530-1739/3287 și nr. 2530-1738/3288 din 20 decembrie 2016, debitorii au fost preavizați despre intenția de exercitare a dreptului și ipotecă.

În temeiul art. 7 alin. (1) din Codul civil (în redacția în vigoare din 01.03.2019) legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Astfel, raportul litigios este guvernat de prevederile Codului civil în redacția în vigoare de până la 01.03.2019.

În conformitate cu prevederile art. 666 alin. (1) din Codul civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Conform art. 514 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 572 din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații.

Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 1236 din Codul civil, prin contractul de credit bancar, o bancă (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei persoane (debitor) o sumă de bani (credit), iar debitorul se obligă să restituie suma primită și să plătească dobânda și alte sume aferente prevăzute de contract.

Contractul de credit bancar se încheie în scris.

Față de contractul de credit bancar se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit bancar nu reiese contrariul.

Conform art. 454 din Codul civil, gajul este un drept real în al cărui temei creditorul (creditorul gajist) poate pretinde satisfacerea creanțelor sale cu preferință față de ceilalți creditori, inclusiv statul, din valoarea bunurilor depuse în gaj în cazul în care debitorul (debitorul gajist) nu execută obligația garantată prin gaj.

Gajul se află în legătură cu obligația garantată prin gaj, reprezintă un raport de drept accesoriu față de obligația principală și este condiționat în timp de durata acesteia dacă legea sau contractul de gaj nu prevede altfel.

Conform art. 487 alin. (1) din Codul civil, creditorul gajist poate să exercite dreptul de gaj dacă debitorul gajist nu a executat conform contractului sau a executat în mod necorespunzător obligația garantată ori o parte a acesteia, precum și în alte cazuri prevăzute de lege și contract.

În temeiul art. 488 din Codul civil, creditorul gajist care intenționează să-și exercite dreptul de gaj trebuie să notifice acest lucru debitorului creanței garantate și, după caz, debitorului gajist și terțului deținător al bunului gajat.

După notificare, creditorul gajist depune la registrul în care a fost înregistrat gajul un preaviz, la care anexează dovada notificării debitorului gajist.

Preavizul trebuie să indice mărimea creanței garantate, temeiul începerii urmăririi, dreptul pe care creditorul gajist intenționează să-l exercite, să conțină descrierea bunului gajat și somația ca debitorul gajist să transmită, în termenul acordat de creditorul gajist, bunul gajat. Preavizul se semnează de creditorul gajist.

Termenul acordat de creditorul gajist pentru transmiterea bunului nu va fi mai mic de 10 zile pentru un bun mobil, de 20 de zile pentru un bun imobil și de 10 zile pentru un bun luat în posesiune spre a fi administrat, începând cu data înregistrării preavizului.

Conform art. art. 530, 1156 alin. (1) din Codul civil, dacă doi sau mai mulți debitori datorează o prestație în așa fel încât fiecare este dator să efectueze întreaga prestație, iar creditorul poate pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sînt legați solidar.

În cazul neexecutării obligației principale, fidejursorul și debitorul sînt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept enunțate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrat lărgit al Curții Supreme de Justiție subliniază că, în situația în care debitorul SRL „Strapit” nu și-a îndeplinit în mod corespunzător obligația de restituire a creditului, BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a fost îndreptățită de a exercita dreptul de ipotecă instituit asupra bunurilor SRL „Vigi”, ultimul având calitatea de debitor ipotecar.

La acest capitol, instanța de recurs reține că, ipoteca asupra bunurilor SRL „Vigi” a fost instituită în scopul asigurării restituirii creditului, dobânzii aferente, cheltuielilor de urmărire și întreținere a bunurilor ipotecate, penalităților, inclusiv a recuperării daunelor cauzate prin neonorarea sau onorarea necorespunzătoare a condițiilor de credit de către SRL „Strapit” față de BC „Banca Socială” SA.

Cât privește validarea creanței BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, în procesul de insolvență al SRL „Strapit”, aceasta indică asupra faptului că instanța de insolvență a confirmat valabilitatea creanței certe a băncii. Gajul este un raport de drept accesoriu față de obligația principală și există în timp până la stingerea obligației principale.

Astfel, instanța de recurs conchide că, BC „Banca Socială ” SA, în proces de lichidare, este în drept de a-și realiza dreptul său de creanță atât din contul garanțiilor (realizarea dreptului de ipotecă), cât și în ordine generală (în ordinea procedurii de insolvență), iar validarea creanței BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, în calitate de creditor chirografar în cadrul procedurii de insolvență, nu impune obligația acesteia de a-și satisface creanța doar din contul acestei hotărâri or, legea nu impune creditorilor obligația de a-și executa drepturile de creanță doar din contul unei singure hotărâri irevocabile, mai ales în cazurile în care aceste creanțe au fost asigurate prin anumite garanții reale.

Așa fiind, validarea (încasarea datoriei) ca creditor chirografar în procesul de insolvență a SRL „Strapit” la care face referire reprezentantul SRL „Vigi” și executarea dreptului de ipotecă (urmărirea bunului ipotecat,) nu reprezintă cauze cu privire la același obiect și aceleași temeuri și aceleași părți. Executarea dreptului de ipotecă are ca și temeuri contractele de ipotecă încheiate între BC „Banca Socială” SA și SRL „Vigi”, iar încasarea datoriei - contractele de credit încheiate între BC „Banca Socială” SA și SRL „Strapit”.

Potrivit art. 79 alin. (2), (3) din Legea insolvenței nr. 149 din 26 iunie 2012, cauzele cu privire la bunurile din masa debitoare în care debitorul este pârât și care sînt pendinte la data intentării procedurii de insolvență pot fi preluate de administrator/lichidator sau de creditor dacă ele se referă la:

- a) separarea unui bun din masa debitoare;
- b) executarea creanțelor garantate;
- c) obligațiile masei debitoare.

În cazul în care administratorul/lichidatorul recunoaște revendicările creditorilor conform alin.(2), aceștia din urmă pot cere restituirea cheltuielilor de judecată suportate înainte de intentarea procedurii de insolvență în calitate de creditori chirografari.

Astfel, contrar poziției reprezentantului SRL „Vigi”, preluată de instanța de apel, recurentul BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a inițiat prezentul proces civil încă la data de 10.01.2018, cu mult timp înainte de inițierea procesului de insolvență a SRL „Strapit” și SRL „Vigi”, respectiv BC „Banca Socială” SA este îndreptățită de a solicita în instanța de judecată transmiterea silită în posesie a bunurilor gajate de către SRL „Vigi”.

Având în vedere cele invocate mai sus, Colegiul judiciar notează că gajul este condiționat în timp de obligația de restituire a creditului SRL „Strapit” către BC „Banca Socială” SA. Or, gajul oferă dreptul prioritar al creditorului BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, în satisfacerea creanțelor sale cu preferință față de ceilalți creditori, inclusiv statul, față de care SRL „Strapit” are datorii.

De asemenea, instanța de recurs subliniază că, executarea parțială a obligației de restituire a creditului nu duce la excluderea proporțională a gajului/ipotecă asupra unei părți din bunurile ipotecate, iar până la executarea integrală a obligației orice modificare a condițiilor contractuale de ipotecă urma a fi operată doar cu acordul ambelor părți a contractului de ipotecă.

Mai mult, tabelul de creanțe servește drept probă ce demonstrează existența sumelor datorate de SRL „Strapit”, și nu planul de restructurare. De asemenea, planul de restructurare nu eliberează debitorul gajist SRL „Vigi” de obligațiunile rezultate din contractele de ipotecă/gaj or, ipoteca/gajul fiind o garanție suplimentară de executare a obligațiilor asumate în baza contractelor de credit bancar.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs precizează că odată ce nu a fost achitată datoria, banca are garanția întru executarea contractelor de credit – gajul, care este un raport de drept accesoriu față de obligația principală și există în timp până la stingerea obligației principale.

Astfel, prima instanță just a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii înaintate de către BC „Banca Socială” SA.

Tot la acest capitol, instanța de recurs reține că, executarea corespunzătoare a obligațiilor însumează obligatoriu toate condițiile pentru care a fost instituită obligația, iar acestea au fost expres prevăzute de contractele de ipotecă semnate de către părți. Or, asigurarea rambursării creditelor a fost anume cumularea garanțiilor reale (contractele de ipotecă și gaj).

În continuare, cu referire la acțiunea reconvențională înaintată de către SRL „Vigi” cu privire la anularea măsurilor de asigurare cu stingerea gajului/ipotecii și eliberarea acordului scris privind radierea gajului/ipotecii asupra bunurilor proprietate a SRL „Vigi” a bunurilor imobile, instanța de recurs apreciază ca fiind corectă soluția primei instanței de respingere a cerințelor or, bunurile enunțate sunt grevate cu ipotecă în vederea garantării stingerii datoriei SRL „Strapit” către BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, și nu există careva temeiuri de stingere a ipotecii instituite asupra acestora, în condițiile în care SRL „Strapit” nu și-a executat obligația de restituire integrală a creditului și plăților aferente față de BC „Banca Socială”, în proces de lichidare.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră corectă concluzia primei instanțe, având la bază cumulumul probelor administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a menține hotărârea primei instanțe din 03 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare.

Se casează decizia din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 03 iulie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vigi”, în procedura de executare a planului de restructurare, intervenient accesoriu Societatea Comercială „Strapit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la transmiterea bunurilor gajate și, acțiunea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vigi” împotriva Băncii Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, intervenient accesoriu Societatea Comercială „Strapit” Societate cu Răspundere Limitată, în procedura de executare a planului de restructurare, cu privire la anularea măsurilor de asigurare și stingerea gajului/ipotecii și eliberarea acordului scris privind radierea gajului/ipotecii asupra bunurilor proprietate a Societății cu Răspundere Limitată „Vigi”.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Mariana Pitic

Victor Burduh